

Příloha - Přehled požadavků na znalosti, schopnosti a dovednosti absolventů středního odborného vzdělávání (z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) uvedených ve všech rámcových vzdělávacích programech pro odborné vzdělávání

ODBORNÁ KOMPETENCE

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolventi:

- **chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků** (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- **znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci** a požární prevence;
- **osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti** včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), **rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;**
- **znali systém péče o zdraví pracujících** (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- **byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci** při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Napříč všemi rámcovými vzdělávacími programy pro odborné vzdělávání se objevují jednak **klíčové kompetence**:

- **Kompetence k pracovnímu uplatnění** (dle RVP pro učňovské obory)
Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:
 - mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
 - uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
 - mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru;
 - **mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky** a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
 - umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
 - vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli;
 - **znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.**

Klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění pro učňovské obory nahrazují v RVP pro maturitní obory středního odborného vzdělávání:

- **Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** (dle RVP OV pro maturitní obory)

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro **úspěšné uplatnění ve světě práce**, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by vedle klíčových kompetencí k pracovnímu uplatnění (viz výše) měli:

- prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- **rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání;**
- dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

- **Personální a sociální kompetence**

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni podle svých schopností a možností stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů. Absolventi středního odborného vzdělávání by **mj.** měli:

- **posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;**
- **mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;**
- **adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti;**
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

- **Občanské kompetence a kulturní povědomí**

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali podle svých schopností a možností hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury. Absolventi středního odborného vzdělávání by **mj.** měli:

- **jednat odpovědně a samostatně nejen ve vlastním, ale i ve veřejném zájmu;**
- **dodržovat zákony ...;**
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- **uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.**